

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyen számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Segédszerkesztő: TAUBER KORNÉL.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár, 1898 augusztus 25.

Hazánk különböző ajku, nemzetiségű és vallású népeinek azon törekvését, miként magukat a haza állampolgárainak tekintik, külsőleg úgy, mint belső meggyőződésükből a magyar haza javának, jólétének előmozdítására törekednek — elismerésre kell méltatnunk.

A brassói szászok példát mutattak a többieknek akkor, a midőn a Honterus szobor lepezési ünnepélyén bebizonyítani igyekeztek azt, hogy ők magyar állampolgárok.

Az egész lakosságra és a megjelent vidéki közönségre felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül jó benyomást tett a valóban szépen és tappintatosan rendezett ünnepély, a szászok egyrészét az által, hogy az állam színeinek teljes mértékben megadták a tiszteletet, a magyar nemzeti lobogót eddigi szokásuktól eltérőleg nagyobb számban alkalmazták mint a város színeit, más részt azzal, hogy minden politikai vonatkozást gondosan kerültek, szigorúan megőrizték az ünnepély egyházi jellegét, a magyarság rokonszenvét teljesen megnyerték ünneplésükhöz, a mely ilyenképpen békülékeny hangulatot keltett a keblekben.

És így helyes, — ők maguk tudják, hogy közelükben Hétfalu népe a magyar lutheranus egyházközséghez tartozik; itt van Kiskapus, melynek lakói szintén magyar lutheranusok, és ezek között senkisésem beszélni sem a német, sem a szász nyelvet.

Honterus pedig nem csak a szász ajkuak, hanem mint a történelem mutatja a magyar ajkuaknak hirdette az ág. ev. luth. egyház tanait. — Ohajtjuk, hogy ezen megkezdett jó példa magja legyen a teljes kibékülésnek és annak,

hogy szászaink is a nemzetiségi különbséget nem a politikai életbe, hanem csak vallásukba keverték.

A Honterus ünnepély kedvező szép időjárás mellett óriási közönség jelenlétében fényes ünnepséggel tartatott meg.

Az ünnepély reggel 7 órakor kezdődött, a midőn a különböző szász egyesületek, testületek valamint a tanuló ifjuság harangok zugása közben magyar nemzeti zászlókkal, lobogókkal vonultak az ünnepély helyére a nagy ev. templom udvarára.

Az ünnepélyen jelen voltak Maurer Mihály főispán díszmagyarban, a törvényhatóság, az összes felekezetek, törvényszék, az összes brassói állami iskolák képviselői és ezeken kívül számos helyi és vidéki magyar. Németországból összesen 19 vendég volt.

A nagy ev. luth. templom udvara, a hol az ünnepély lefolyt, egyenlő arányban volt diszítve az állam és város színeivel. A közönség egy alkalmi egyházi énekkel nyitotta meg az ünnepélyt, melyet követett az erdélyi szász dal-egylet részéről elénekelt Honterus-hymnus, ezután Schnell Károly kir. közjegyző a szoborbizottság nevében, elmondva a szobor történetét, kiválóan szép és tapintatos beszéd kíséretében adta át a szobrot az egyházközség tulajdonába.

Beszéde közben megcsendült a templomban a tanuló ifjuság kara és ez alatt a lepel a szoborról lehullott.

A szobor, a mely a templom főbejáratának jobb oldalán áll, álló helyzetben ábrázolja Honterust háttal a templomnak, areczsal az iskolának fordulva, jobb kezével az iskola felé mutat, a melyben tanított, baljában nyitott könyvet tart,

— jobbról egy relif Honterust ábrázolja, a mint egy betegnek urvacsorát oszt.

Schnell Károly után Obert Ferencz brassói lelkes hosszabb beszéd kíséretében vette át a szobrot az egyházközség birtokába. Utána Heurtel Ferencz szász esperes mondott hazafias beszédet, majd Gross Gyula igazgató és Böhm Károly egyetemi tanár mint a magyar tudományos akadémia küldöttje méltatta magyar nyelven Honterus működését.

Müller Frigyes püspök kenetteljes imával zárta be az ünnepélyt, mire a közönség ajkán egyházi ének hangzott fel.

Több mint 500 leány és asszony a különböző vidékeknek és falvaknak festői szép viseletében vonult fel csoportonként és árasztották el a szobrot koszorúkkal és virágokkal.

— Alsófehérmegye közigazgatási bizottsága a múlt héten tartotta meg rendes havi ülését Zeyk Dániel főispán elnöklésével. Az alispáni jelentés szerint a közigazgatás ügymenete a rendes volt. Az alispán jelenti, hogy Balogh Dezső hegyaljai birtokos a fillokszéra írtására a vármegye területén és egyáltalában Erdélyben első ízben tesz kísérletet a franczia mintájú szőlőöntözéssel. A vízhasználati engedélyt megadták neki. Albert Iván, az államépítészeti hivatal fejének jelentése szerint: az állami utak jó karban voltak; az Ompoly és Vulturpatak szabályozása befejezéshez közeledik, nemsokára elkészül a preszákai állami út is. A törvényhatósági utak közül a balászfalva-verese egyházi uton 8, a többi uton 53 uj beton átereszt épült. A főorvosi jelentésben aggasztó, hogy a megyében hét pellagra-eset fordult elő.

TÁRCSA

A fiatal leány a regényben.

Egy szomorú őszi napon a fiatal leány, ki sokáig korlátlanul uralkodott a regényben, arra a fölfedezésre jutott, hogy megfosztották trónjától. Hogy történt, hogyan nem, az asszony kivette kezéből a jogart és most már ő parancsol a fantázia birodalmában. A troubadourok, kik a sikert hajhászszaák, úgy találták, hogy a fiatal leány már nem divatos és az asszony zászlójára esküdtek. A fiatal leány pedig száműzetésbe ment, vissza oda, ahol olyan sokáig első volt: Meseországba.

Ott még mindig ővé az első szerep: Hófehérke, Csipkerózsza királykisasszony és Tündér Ilona, szóval a „fehér alakok“ korlátlanul uralkodnak Meseországban és a gonosz királyné csak aféle staffázs. Így volt ez a középkori lovagregényben is, hol Amadis a fiatal lányokért rajongott és Don Quixotte Dulcineáról álmodott. A jó publikum falta a bonyodalmas cselekményt és oda sem nézett a lélektani analízisnek.

Ez volt az a bizonyos mesebeli egyszerű, mely beront a virágos kertbe és felöklel mindent, mi útjába áll. Nem szent előtte semmi, nem fél semmitől, hanem csak ront és pusztít. S ha még elég őszinte volna, hogy azt mondaná, amit XIV. Lajos mondott, mikor a népjog ellenére berontott a hollandusok földjére és elpusztította városait. Car tel est mon plaisir, így hozza magával uralkodói szeszélyem. De nem! Ő hivatkozik az igazságra és el akarja velünk hitetni, hogy él-hal az igazságért.

A lélektani analízis fosztotta meg regénybeli trónjától a fiatal leányt. A fehér királynő nem tetszett neki, mert nagyon is egyszerűnek találta. A bimbó, mely csak sejtíti titkát, nem neki való téma, annál inkább a kinyílt virág, melynek szindus kelyhében a szerelem csodálatos átalakulást teremtett. Minél többet, annál jobb. Analizálni, nem pedig mesélni, ez volt a jelszava.

Mint mondtuk, a fiatal lány visszament Meseországba és ünnepelte magát a kicsinyek által. Szerencsétlenségére azonban eltelejtette becsukni azt az ablakot, mely a képzelet palotájából a valóság utcájába nyílik és szívbe csakhamar befészkelte magát az irigység. Az asszony, ki őt megfosztotta trónjától, csodálatos módon hódított. Ugy borultak a lába elé, hogy meg sem látták hibáit, vagy azokból is erényt kovácsoltak. Ha bűnös volt, azt mondták róla: de érdekes! Ha értetlen volt, rátozták, hogy rejtélyes. Ha köznapi volt, elbírsztelték, hogy igaz.

A legnagyobb írók beállottak uszályhordóinak és elhitették a közönséggel, hogy az asszony minden, a leány semmi, vagy annál is kevesebb: egy fűkezi, melyet naiv lelkek imádnak csupán. S ki akarna még naiv lenni a józan analízis korában, mikor Balzac érdekes asszonyai vannak divatban és az igazi ifjuság — már mint az asszonyok számára — tul a harmincz éven kezdődik? Ki fogja még fejét törni, hogy megoldja azt a rejtélyt, melynek neve leány, mikor a divatos asszony mellett ott van egyszersmind a megoldás.

S ekkor nagyon elkeseredett a Meseországba száműzött fiatal leány és azt mondta:

— Lássuk csak? Nem tudnám-e én ugyanazokat a csodákat művelni, mint a kész asszony?

Egy idő óta tehát szerepelnek a regényekben a fiatal leányok, de nincs benne köszönet. Amadis, a lósovag rájuk sem ismerne és Don Quixotte megtagadná őket. Hová lett a hófehér ruhájuk, mit csináltak a szűzies koszorúval, mely egyetlen disztik volt? Asszonyabbak az asszonynál és nem ismeretlen előttük semmi titok.

A modern regényekben úgy szerepel a fiatal lány, mint egy matematikus probléma, melynek megfejtése valami több fejtöréssel jár ugyan, mint az az egyenlet, melyben az asszony az egyik ismeretlen, de csak azért, mert az utóbbinál már meg van adva az ismeretes szám: a férfi; a leánynál pedig még nincs megadva. Egyéb különbséget alig találunk közöttük. A lány is úgy mozog, forog, mint a kész asszony, a lelkek rejtekébe benézni enged, a szívét kínálgatja és a szemérme már csak aféle átlátszó fátyol, mely nem takar el semmit, hanem inkább arra van hivatva, hogy a félig-meddig leplezetéssel jobban ingereljen. A naiv leányok kimentek a divatból, azok a regényhősnők, kik még pártát viselnek, úgy okoskodnak és érvelnek, mint az asszony szokott a házasság tizedik esztendejében. S nemesak, ha maguk közt vannak, hanem egészen nyíltan, a férfiszereplő szemeláttára. Nem kell nekik sugó, betéve tudják a szerepüket. Zavarba sem jönnek, még ha hiányzik a tapasztalás is. Amire nem oktatta őket a gyakorlat, azt elsajátították elméletben. Bourget jó professzor, tandíjat sem kér, a skandináv és az orosz irodalom a megszólalásig lefotografálja a mintákat; csak utánózni kell azokat.

S a kölcsönösség elvénél fogva az, a mi eddig

Irodalom és Művészet.

* „**Soproni viaszhangok.** Népdalok és csárdások. Szövegét és zenéjét írta: Teleky Dezső. Zongorára alkalmazta Czeglédy Gyula. Ara 80 kr.” — Teleky Dezső, ki a gyulafehérvári főgymnáziumban tett a mult isk. évben érettségit, a zeneköltés és a népdalírás művészetében is kísérelte, s mint a hozzánk küldött „Soproni viaszhangok” mutatja, nem is eredménytelenül. A fiatal költőnek most megjelent művéből mutatványul itt közöljük egyik hangulatteljes népdal-költeményét:

Síralmasan csörög a fa levele...

Síralmasan csörög a fa levele.
Az én szívem búval kinnal van tele.
Mély fájdalom nemsokára eltemet,
S nem lesz senki, aki szánna engemet,

Mért is jöttem, mért jöttem e világra?
Mért lettem a boldogságból kizárva.
Mig a bánat majd megöli szívemet,
Máskor virul a zöldelő kikelet.

Kíváncos volna, ha ismerősei, tanuló társai megszereznék Teleky művét, s így mintegy buzdítanak a további munkára. Lapunk nyomdája szíveségből vállalkozott a zenemű eladására, felhívjuk tehát figyelmét mindazoknak, kik az ifjú zeneköltőt pártolni kívánják, hogy forduljanak e célból a püspöki lyceumi nyomdához, hol a csinosan kiállított zenemű egyes példányai 80 kr-ért kaphatók.

* **Ország-Világ** a neve Magyarország legelőkelőbb szépirodalmi hetilapjának, mely a legszebben illusztrálva és a lehető legjobb szöveggel jelenik meg. Szerkesztője Váradi Antal, a régi jeles író, a ki egyuttal a Nemzeti Színház dramaturgia. Minden héten közöl egy-két eredeti és idegenből fordított érdekes regényt, sok szép elbeszélést, verset és tömörkedgyönyörű képet. A lap karácsonyra új meglepetést szerez előfizetőinek. A tavalyi díszes irodalmi Almanach második évfolyamát fogják előfizetőiknek ingyen megküldeni, mely díszesebb és tartalmasabb lesz a tavalyinál. Ennek a valóban szép lapnak előfizetési ára egész évre 8 ft. A kiadóhivatal ezime: V. Bold-utca 7 szám.

* **Kakas Márton.** A válság forrponon áll. Azaz nem áll, hanem rohog. Minden út, sőt minden vasut ischl-be vezet. Még a Bánffy is. Nem nyaralni megy, hanem lemondani. Nem boldog a magyar — miniszterelnök. Búsul a lengyel — klub. Nem hűs cseppet öntenek a hű csehek. Ez a helyzet. A szabadelvű párt kitzítte a gyászlobogót. Podmaniczky Frigyes elnök levetette koczás kabátját, hogy kényelmesebben megszagathassa, s a Nemzet Ugron Gábort szerződtette vezérkikírónak. A monarchia tekintélye a földre hull, a sáros földre, az emberek lábbal tiporják. Pedig a monarchia tekintélye milliókba kerül, s csak bűt okoz. A Kakas Márton élezlap csak 4 forintba kerül egy évre és csak vigaszt okoz. A választás könnyű. Fel magyarok! Soha sem volt nagyobb szükség az összetartásra és a Kakas Mártonra, melynek kiadóhivatala Bpsten Rökk Szilárd-utca 4 sz. alatt van.

* **Pillangó-nak** hívják az új magyar Fliegende-t, mert épp oly izélesen szerkesztve, remek illusztrációkkal díszítve jelenik meg hetenkint, mint a német „Fliegende Blätter.” Az az előnye, hogy magyar és hogy sokkal olcsóbb, mert előfizetési ára egész évre csak 4 ft. VI. Teréz-körút 35. sz. I. em. A kiadóhivatalnak ezime, a honnan kívánatra ingyen küldenek mutatványszámot.

* Író és festő szerkesztői vannak a **Magyar Génius** — *Vasárnapi Lapoknak*, mely lap e tekintetben egyedül áll. A lapot Hevesi József szerkeszti, a művészeti részt pedig Basch Árpád, a kiváló festőművész vezeti. Az előkelő lap ma-

nálunk csak irodalom volt — még az sem egészen, hanem inkább többé-kevésbé sikerült másolat, kezd már átmenni az életbe. Az irodalmi fiatal leány megteremtette a modern leányt és ma holnap a mi írónk már nem lesznek kénytelenek a külföldre menni efféle alakokért, hanem pártolhatják a hazai ipart: honi anyagból készíthetik alakjaikat. Hogy milyen továbbra lesz majd ebből, csak azok ítélik meg, kiknek emlékezete még megőrizte Meseország fehér alakjait és módjukban van az összehasonlítás. Nem lesznek sokan, mert a memoria ezen a téren olyan, mint a lágy viasz: könnyen veszi fel az új benyomásokat, de csak úgy, ha előbb kitörli a régiek nyomát.

Mivel nem akarunk prédikálni, hanem inkább az az a szándékunk, hogy a lassu, de biztos átalakulást konstatáljuk (irodalmi irányok ellen úgy sem lehet küzdeni, mert azok bekövetkeznek quand même) egy praktikus eszmével fejezzük be ezt a szomorú elégiát a fiatal leányról. Mielőtt bekövetkezik a végleges átalakulás és egészen nyoma vész a hófehér alaknak, melyről nagyapáink álmodoztak, alakítsunk egy muzeumot és helyezzünk el benne egy-egy regényalakot a régi jó időből. A naiv leányt, a szerelmes leányt, a holdvilágnál ábrándozó leányt, szóval azokat a női alakokat, kik még különböztek a modern asszonytól. Mert mondom nektek, jámbor hiveim, ha ezt elmulasztjuk, unokáink el sem fogják biálni, hogy voltak ilyen leányok a regényekben — nemhogy a valóságban!

Igriecz.

gas nivón álló közleményeken és szép illusztrációkon kívül sok kedvezményt nyújt. Így az évnegyed folyamán tizenként igen becses festményt illetve rézkarcot és képet, tehát minden héten egy-egy értékes műtárgyat sorsol ki előfizetői között. Azonkívül az egész éves előfizetők egy művészi kivitelű színes jutalom-képet kapnak ingyen. (Az utolsó honvédek vacsorája. Festette Tornay Gyula.) A lapnak, mely Budapesten V. Nádor-u. 13. sz. alatt rendelhető meg, 8 ft. az előfizetési ára.

* **Magyarország legelőkelőbb napilapja** a *Buda-pesti Napló*, melynél külön egész Európában kevés van. Ez az újságíróklapja, teljesen független, szabadelvű, de szókimondó és nem a kormány szócsöve. Nagyon ajánljuk olvasóinknak ezt a kitűnő lapot, a mely igazán megérdemli a pártolást. Dacára nagy terjedelmének, előfizetési ára egész évre 14 ft. A kiadóhivatal ezime: József-körút 18, a honnan szívesen küldenek pár napig ingyen mutatványszámokat.

MEGHÍVÓ.

A GYFVÁRI ÖNK. TŰZOLTÓ-EGYLET

folyó 1898. évi aug. 28-án

fennállásának 25. évfordulója

alkalmából

ELISMERŐ DISZ-OKLEVELEK ÉS SZOLGÁLATI ÉRMEK KIOSZTÁSAVAL

egybekötve

ÜNNEPÉLYT

rendez,

melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja

A parancsnokság.

Az ünnepély sorrendje:

1. Reggel 6 órakor ébresztő.
2. D. e. 9 órakor diszköszgyűlés a tűzoltó lak-tanya helyiségében.
3. D. e. 10 órakor oklevelek és érme kiosztása a tűzoltó lak-tanya udvarán.
4. D. e. 11 órakor diszgyakorlat.
5. D. u. 4 órakor táncszal egybekötött népi-ünnepély a lövészkertben.

Beléptidő a népiünnepélyre: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona.

Felülíratok közönséget fogadtatnak és hírlapilag nyújtattatnak.

Tanügy.

A helybeli róm.kath. fiúiskolában a beiratások f. évi szeptember hó első napján kezdődnek az iskola helyiségében. A tanítás szeptember hó 5-én kezdődik.

A gy.-fehérvári m. kir. állami iskolában a növendékek beiratása az 1898/9. tanévre folyó aug. hó 29-én kezdődik és tart szept. 3-ig. A beiratások az elemi iskola fiú-osztályai irodahelyiségében tartatnak. Tandij egész évre 2 ft. Beiratásért és a nyugdíjalapra összesen 40 kr. fizetnek még a tanulók. Kik szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazolják, s kik a kellő szorgalom és magaviselet által magukat arra érdemesítik, a tandij fizetése alól a gondnokság felmentheti. A tanév ünnepeles megnyitása szept. 5-én lesz.

A gyulafehérvári ízr. népiskolában az 1898-99. tanévre szóló beiratások aug. hó 29-30. és 31-én d. e. 9-12-ig d. u. és 2-5 óráig a hitközségi nagy tanásteremben fognak eszközöltetni. Felhívtnak az érdekelt szülők és ezek helyettesei, hogy gyermekeiket a jelzett határnapokon annyival is inkább beírtni el ne mulasztják; mivel a jelzett napokon tul, csakis igazolható mulasztás esetében fognak az iskolaszéki elnök úr beleegyezésével felvétetni. Ugyanakkor köteleztetnek a szülők, hogy leánygyermkeiket hittani órákra is beírassák. — Az iskolaszéki elnökségtől.

— **Német nyelvi tanfolyam.** Több szülő óhaj-tásához képest jövő iskolai évben, a helybeli róm. kath. elemi fiúiskolában a rendes tanórak keretén kívül taníttatni fog a német nyelv is mint rendkívüli tantárgy azok részére, kik azt tanulni akarják. E fontos és közéletünkben annyira szükséges nyelvnek tanítására Szász Károly tanító, lapunk munkatársa, engedélyt nyert a felsőbb tanhatóság részéről. Felhívjuk a kedvező alkalom felhasználására az érdeklődő szülők figyelmét. Egyes lakossági városokban, pl. N.-Szebentén, Brassóban, Segesvárt stb. levő összes magyar elemi iskolákban mint kötelező rendes tantárgy taníttatik a német nyelv.

Ha meggondoljuk, hogy középtanodáinkban mily roppant terjedelmű a német nyelv és irodalom tananyaga, akkor csak hasznosat cselekedtünk, ha a gyermekeknek alkalmat adunk arra, hogy annak elemeit már a népiskolában elsajátítsák.

— **Egy jó családból való** felgymnáziumi tanuló ajánlkozik házi tanítónak helyben. Bővebbet a kiadóhivatal.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1898. augusztus 25.

— **Gróf Majláth Gusztáv Károly** erdélyi püspök úr ő méltósága mint részvétellel értesülünk gyengédkedő állapotban van, minek következtében orvosi tanácsra a f. hó 21-re tervezett hazatérése elmaradt. Mielőbbi teljes felgyógyulást és szerencsés hazaérkezést kívánunk a hivei által anyira szeretett egyházfőnek!

— **Szász Domokos lemondása első papi állásról.** Kolozsvárról írja tudósítónk: Szász Domokos püspök, a ki egyuttal első papja a kolozsvári református egyházközségnek, 30 év óta viselt első papi állásról lemondott és nyugdíjazását kérte mint pap. Lemondásának okául püspöki elfoglaltságát hozta föl.

— **Tanítók tanácskozása.** A fővárosban a napokban két tanítógyűlés volt. Az egyiket a katolikus, a másikat a református tanítók tartották s szer. vezeti és neveléstügyi tárgyakról tanácskoztak mindenik. Mindkét felekezeti tanítók egyaránt a vallásbeli oktatás bensőbbé tételének szükségét hangoztatták. Az egyik református tanító azt hangoztatta, hogy az államosítás eszméjétől nem idegenkedik.

— **A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magyar kir. minster úr** a gy.-fehérvári m. kir. állami iskola léányosztályai részére — mindaddig míg az iskolának új és a modern igényeket teljesen kielégítő épülete felépítették, tanhelyiségül a középvezetésben 206 szám alatt levő özb. Barnch Gyuláné-féle épületét bérelte ki. Örömmel üdvözljük a nméltóságú minster úrnak ez üdvös intézkedését, melylyel ismételtan tanbizonyosságát adta, hogy a gyulafehérvári m. kir. állami iskolát tovább fejleszteni óhajlja, nemcsak a nemes intézkedésével, de az által is, hogy a tanerők számát, már a közeljövőben még 2 tanerővel fogja szaporítani.

— **Ünnepeink.** Nagyboldogasszony ünnepén a székesegyházban nsos Fábán S. nagyprepost ur pontifikált díszes papi segédlettel. A szentbeszédet Csiky M. főgymn. tanár mondotta. A hivek szép számmal jelentek meg a templomban s nagyon sokan gyóntak és áldoztak kiváltképen a bucsúsok közül, kik távolabbi vidékekről is ilyenkor zárandokolnak ősi katedrálisunkba. — Király ő felségének születési napját a szokott ténnyel és örömmel ünnepeltük. Kivilágítás, zászlódsz, ágyudörgés stb. az idén is megvolt. Az ünnepi szt misét, melyen az összes állami, egyházi, városi és katonai hatóságok testületileg és díszben jelentek meg, színtén a nagys. nagyprepost ur tartotta.

— **A katolikus autonómia.** A katolikus autonómia kilenc tagból álló bizottsága szeptember 12-én fogja megkezdeni tárgyalásait s az autonómiai szabályzatot fogja általánosságban és részleteiben tárgyalni. A mint ezzel kész lesz, azonnal előterjesztik a huszonhetes bizottságnak s csak ha itt is keresztül ment a tervezet, akkor fogják lehető legrövidebb idő alatt a plénum elé terjeszteni. A szabálytervezet csak azután kerül nyilvánosságra, ha már a huszonhetes bizottságban is letárgyalták.

— **Papi szentgyakorlatok.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr ő méltósága szentgyakorlatok végzésére ismét bevitta az erdélyi egyházmegye papságát. A szent gyakorlatokra a terjedelmes egyházmegye minden részéből száznál több résztvevő letkész érkezett városunkba, kik részint a püspöki aulában, részint a kis és nagy semináriumban vannak elszállásolva. A szent áhitatosság bétfön délután kezdődött és pénteken délelőtt végződik.

— **Balázsfalván** sikerült műkedvelői színi előadást és ezzel kapcsolatban kedélyes táncmulatságot rendezett az odavaló magyar intelligens közönség folyó hó 15-én. Berezik Árpád „Az ignádi kispap” című 3 felvonásos népszínművét hozták színre gondos szereposztással és még gondosabb előadásban. Az előadást megelőzte Murai Károly „Segélykiáltás a harmadik emeletől” című monologja, melynek előadásában igen sok ügyességet fejtett ki Mendel Henrik. A színi előadásban a következők szerepeltek. Nők: Klein Ida, Roth Mariska, Stromayer Aranka, Szinberger Rezső, — férfiak: Kovács Ferencz, Klincsitt Gergely, Takács Márton és Vesmás Sándor, kik mindnyájan igen jól játszották a szerepeiket. Az előadást táncmulatság követte, melyen — levelezőnk szerint — együtt táncolt ifjú és öreg a legjobb hangulatban a hajnali órákig.

— **Összedőlt torony.** Maros-Ilyén a róm. kath. templom tornya, melyet közadakozásból egészen újonnan építettek, a mult napokban egész alapjából összedőlt. S a mi még különösebbé teszi az esetet, épen akkor történt, midőn a keresztet ünnepiesen felakarták rá helyezni. A nagy kár mellett három emberélet is áldozat esett eme szerencsétlen építkezésnek, nem is említve a könnyebb-súlyosabb sebesüléseket. Az elhamarkodott és kellő szakértelem nélkül való építkezések vezetőinek szolgáljon az intő példánál a jövőre.

— **Gyermekek a vakációban.** Amerre megyünk, ahová tekintünk, mindenütt csak sápadt arcú, bágadt nézésű vézna, vértelen gyermekeket látunk. Ezen ne csodálkozzunk, mert a mai nevelési viszonyok közepette alig várhatunk egyebet és jobbat. A gyermek nevelési rendszerében van a baj forrása. Alig érik el a négy, vagy öt évet, máris óvodába küldik őket a látszólag gondos szülők. De ne higgye senki se, hogy azért járatták oda, hogy ott rájuk felügyeljenek, hogy őket mulattassák és szórakoztassák; hanem azért, hogy egész napon át elzárják a levegőtől és versek meg mesék bemagolásával megterheljék agyvelejküket. Mihelyt túl van a gyermek ötödik évén, máris az elemi iskolába küldik. Ez is nagy hiba, mert a gyermek hatéves kora előtt nem bírja el azt a munkát, amit az elemi iskola tőle megkövetel; de ez még csak hagyján volna. A fő baj az, hogy legott idegen nyelvek tanulására, zongorázásra, rajzolásra és egyéb mellékstudiumokra fogják a fejletlen gyermekeket. Tehát nem elég, hogy a kis gyermek egész napon át az iskola fülledt, poros, miazmás levegőjében ül, hanem ha onnét elfáradva hazajön, nyakon fogja a nyelvmester, a zongoramester és tovább sanyargatja petyhüdt idegzetét. Ilyen viszonyok között aztán teljesen kifáradva, kimerülve éri a gyermeket a nyári vakáció. Minden józangdolkozású ember azt hiszi, hogy legalább ekkor teljes szabadságot élvez a gyermek. Játsszik, kiugrálja magát, fürdik, kirándul a szabadba, szóval piheneti agyát és kizárólag csak testének gondozására fordítja idejét. Bizony nagyon csalódnak azok, kik ezt hiszik. A modern szülők, úgy látszik, abban a hitben vannak, hogy minden órának le kell szakítani virágát, még ha még olyan száraz is az a virág. Még a vakáció idején is szellemi munkára szorítják a gyermeket. Nehogy valamiben elmaradjon, ami szellemének fejlesztésére, helyesebben mondva: törpítésére szolgál. A nyári vakáció idejére rendszerint nevelőt vesznek a gyermek mellé, kinek kötelessége, hogy jól kihasználja szabadságidejét. A nevelő mit tehet egyebet, elűrés szerint hűségesen és mindennapra kiszabja tanítványának a munkát, inkább többet, mint kevesebbet, hogy kimutassa, mennyire érti a maga bivatását. Ha pedig nincs nevelő a gyermek mellett, akkor maga a szülő fogja tanulásra fáradt gyermekét, ahelyett hogy egészen a teste fejlesztésére, idegei acétozására szánná a rövid időt. Ezt az okatlan nevelés módszert rendszerint azzal meglejtik, hogy a harez a létért nagyon súlyos lesz a jövő generáció számára, és teljes készütséget követel. De elfelejtik, hogy a korai túlterheléssel elveszik a gyermek től a sikeres küzdés alapföltételét: az egészséges testet, mely nélkül hiábavaló minden szellemi készütség. Ha meggondolnánk, hogy csakis az egészséges testben marad egészséges a szellem, bizonyára rajta volnának, hogy a pihenés idejét kellemessé tegyék gyermekeik számára.

— **A nagy hadgyakorlatok.** A király a délmagyarországi hadgyakorlatokon szeptember elsején Buziásra és szeptember 10-én a felsőmagyarországiakra Lőcsére érkezik. A hadgyakorlatokon a 6., 7. és 12. hadtestek csapatai fognak résztvenni. A délmagyarországi hadgyakorlatok a Temes folyó és a Lugoshely, Magyar-Százos, Végvár, Liebling és ujlaki vonal közötti területeken, a felsőmagyarországiak pedig egyrészt a a Branyiszko és a Felső-Hernád, másrészt a béla-lőcsei vonal közti területeken fognak lefolyni. Minthogy föl lehet tenni, hogy a hadgyakorlatokhoz a nézők tömegesen fognak összegyűlni, a hadtestparancsokszágok azt az utasítást kapták, hogy gondoskodjanak arról, hogy a csapatokat és a tőrseket a közönség tömeges csoportosulása ne zavarja és hogy különösen az ellentél és a saját tartalékok közti tér szabadon maradjon. Magától értetődik, hogy a királynak tartzkodási helyétől, a kinek legfelsőbb fővezérlete alatt meennek végbe a hadgyakorlatok, a közörséget távol kell tartani. A hadtestparancsokszágoknak meg van engedve, hogy a közönség egyes tagjait a hadgyakorlatok terére bebocsássák, csak hogy ezt az engedelmet csupán csak a saját hadtestük működési terére adhatják meg. A politikai hatóságokat a rendelkezésekről a közönség tájékoztatása végett már értesítették.

— **Székelyek kivándorlása.** A Romániába való kivándorlás a székelyek közt egyre terjed. A tavasz a munkások nagy tömegét csábította idegen földre. Közreműködtek közvetítő ügynökök is, akik kecségető ígéretek mellett szerződést és 1—2 forint felpénzt adva, százanként vitette a székelyeket Piátráig gyalog, azontul pedig vasuton Románia különböző vidékeire. Csak magából Gyergyó-Remetéből 500-an mentek el. Most aztán — mint nekünk írják — családostan, szegyenkezve kezdenek visszaszállingózni. A nehéz munka és a hosszú út fáradalmaival valamennyien ki vannak merülve, ruhájuk piszkos zafatokban lóg le róluk. Atkozák utjukat, mert teljes 3 havi sanyargás után alig 2—3 forintot hozhattak haza, a mivel azt sem tudják, mihez kezdenek, ruhát vegyenek maguknak rongyaik helyébe, vagy azt az adósságot törlesszék, a mit itthon maradt csínáltak. Odakint az asszonyok élelmezés mellett 50 kr., a férfiak 75 kr. napszámat kaptak, de csak a munkanapokon. A hosszas esős időkben azonban mit sem kereshettek és a munkanapok keresményét is különféle czimeken megrövidítették. Románia nem Eldorádója többé a kivándorlónak mint volt régen, most ott is nagyon szűkmarkúan osztogatják a pénzt.

— **A Honterus-ünnep,** melyre az erdélyi szászok oly nagy előkészületeket tettek, f. hó 21-én ment végbe Brassóban. Az ünnepély fényesen sikerült. Az erdélyi szász vidékekről és a külföldről is igen sokan részt vettek az ünnepélyen. A szobrot, mely a nagy templom főbejáratának jobb oldalán áll s a mely a megszólalásig való élethűségével általános csodálatot keltett, kedvező szép időjárás mellett, óriási közönség

jelenlétében, szokatlanul tényes ünnepélyességgel lelezték le. Több beszéd hangzott el a lelepezés után, melyek között különösen kitűnt Böhm Károly egyetemi tanár beszéde, ki mint a magyar fudományos akadémia kiküldöttje vett részt az ünnepélyen, magyar nyelven méltatván Honterus működését. Ezután felvonult zeneszó mellett több mint 500 szász leány és asszony, a különböző szász vidékekre és falvaknak festőileg szép nemzeti viseletében, elragadóan szép látványt nyújtva. Csoportonként megkoszorúzták és virágokkal árasztották el a szobrot. A közönség virágokat dobált a felvonulókra és zajosan éljenzte őket. Ezután a templomban ünnepi istentisztelet volt, majd a Gusztáv Adolf-egyesület tartott ülést. Délben diszebéd volt, délután a templomban a dalárszövetség nagy hangversenyt adott s este a „Honterus“ című dráma előadása zárta be az ünnepélyt. Az egész lakosságra telekezeti és nemzetiségi különbség nélkül a legjobb benyomást tette a valóban szépen és tapintatosan rendezett ünnepély. A szászok egyrészt az által, hogy az állam színeinek teljes mértékben megadták a tiszteletet és a magyar nemzeti lobogót eddigi szokásoktól eltérően talán még nagyobb számban alkalmazták, mint a város színeit: a piros-kék lobogókat, másrészt az által, hogy minden politikai vonatkozást gondosan kerülve, szigorúan megőrizték az ünnepély egyházas jellegét: a magyarság rokonszenvét teljesen megnyerték ünneplésükhöz a mely ilyképen békülékeny hangulatot keltett a keblekben.

— **Magyarország népesedése.** A központi statisztikai hivatal június havi utolsó füzetéből veszszük át a június hónap népesedésére vonatkozó következő főbb adatokat: Magyarországon és Fiumében az élve születettek száma volt júniusban 44.096, a halva születetteké 958. Hét évvel fiatalabb korban 16.520-an, 7 évvel idősebb korban 16.357-en haltak el, úgy, hogy a halálozások összes száma 32.877. A népeségi természetes szaporodása tehát 11.219. Népesedési mérlegünk kedvezőtlenebb volt az idei júniusban, mint a tavalyi év ugyanezen hónapjában: közel 6000-rel kevesebb a születés, s majd másfélszerrel több a halálozás, úgy hogy a szaporodás több mint 7000-rel maradt el a tavalyi szaporodás mögött. Még kedvezőtlenebb az eredmény, ha a folyó év első felének népesedését a múlt év ugyanez időszakának a népesedésével hasonlítjuk össze: a múlt év első felének természetes szaporodása majd 99.000-et tett ki, míg az idei 6 első hónap természetes szaporodása csak a 69.000-et baladja meg. Aránylag a legtöbb születés az ország legmagyarabb részére, a Duna-Tisza közére esett, a legkevesebb a Tisza-Maros szögére. Az egyes megyék közül Szabolcs mutatja a legmagasabb arányszámot, a legalacsonyabbat pedig Temes vármegye tünteti fel. Városi törvényhatóságaink közül születések tekintetében Fiume után az első helyen Szabadka áll, az utolsón Pancsova. A balandóság legerősebb volt a Tiszántul, legkisebb a Dunántul. A megyék közül a legmagasabb halálozási arányszámmal Ugocea szerepel; vele szemben a legkedvezőbb arányszámot Brassó megye mutatja. A városi törvényhatóságok között balandóság tekintetében Komárom állott legjobban. Szatmár-Németi a legrosszabbul. A szaporodás aránylag legerősebb volt az ország legmagyarabb részében a Duna-Tisza közén, leggyengébb a Tisza-Maros szögében. Az egyes vármegyék közül Komárom szaporodott legjobban, négy vármegye pedig fogyott, köztük legerősebben Szilágy, amelynek népessége több év óta folyvást apad. A városok között Szabadka szerepel a legmagasabb szaporodási arányszámmal, Debreczen, Nagyvárad, Arad, Maros-Vásárhely, kivált pedig Szatmár-Németi fogyott.

— **Regény az életből.** Brassói levelezőnk írja a következő regényes és megindító történetet: Bukarest egyik népes kávéházában egy koldusasszony az egyik asztalról kenyeret lopott s gyorsan adta azt oda vele lévő négy éves gyönyörű kis leánykájának. A pinczerek észrevették a lopást, körülfogták az asszonyt, s rendőrről kiállították. A kis leányka erre annyira megremült, hogy rimánkodva kérte a pinczereket — ne bántssák az édes anyját. E szavakat magyarul mondta, egy, a kávéházban véletlenül ott időző magyar társaság nem csak egy meglepetésére. Ez a társaság aztán az asszonyt kimentette s mivel megtudta, hogy az asszony gyermekével együtt már két nap óta nem evett, egy közeli kisebb vendéglőben megvendégelte őket. Ekkor mondta el a szerencsétlen asszony a társaság unszolására szomorú élettörténetét. Deryói Imre volt dúsgazdag erdélyi földesurnak leánya. Édesatyja korán özvegyeségre jutott s minden vagyonát elmulatta, elkártyáztá. Egy éjjel Kálnai Dezsővel játszott s utolsó 50.000 forintját vesztette el. Fizetni azonban rögtön nem tudott, mire leányát, Ilmát — az elbeszélő szerencsétlen asszonyt — kényszerítette, hogy Kálnay felesége legyen. Kálnay egy kiaszott, beteges ember volt, akit felesége rövid idő alatt meg is gyűlölt. Három évi boldogtalan házasság után az asszony Bukarestben megismerkedett egy daliás román tüzértiszttel, akinek nem tudott sokáig ellentállani, mert elfojtott ifjúsága elégtételt kért s forró vérének nem tudott parancsolni. Elhagyta tehát férjét s a tiszttel Bukarestbe mentek. A férj utánuk ment, a tiszttel párbajt vívott, elesett s Irma özvegy lett. Két évig élt azután a tiszttel, s ezen idő alatt született kis leánykája. Ekkor azonban a tiszt megöcsült, őt elhagyta s így jutott aztán a lejtőn mindig alább s alább. Alig, hogy e történetet elmesélte, gyermekével karján kirobant a vendéglőből s egyenesen a Dombóvitza vízének szaladt, ahol, mielőtt megakadályozhatták volna, beleöltötte magát a habokba.

— **Brassai Sámuel síremléke.** A nemrég elhunyt polihisztornak, Brassai Sámuelnek emlékéét meg akarja a halás utókor örökíteni. E célból Kolozsvárt

Brassai Sámuel emlékszóbor-bizottság alakult. A bizottság a minap küldte szét lelkes hangú fölhívását, a melyben adakozásra szólítja föl a magyar társadalmat. Az adományokat Merza Lajos pénztárhoz kell küldeni Kolozsvárra. Minden adományt hírlapilag s az emlék leleplezésekor kiállítandó emlékkönyvben nyugtáznak.

— **Székely fiúk ipari kiképzése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara minden évben néhány száz székely fiút helyez el ipari kiképzés céljából a Királyhágón inneni városokba. E tavasszal 250 fű már elhelyezést nyert, az őszi elhelyezés iránt most folyik a tevékenység. E hónap 16-án Dicső-Szent-Mártonban, 17-én Tordán vették föl a tanulókat, Marosvásárhelyen augusztus 22-én, Székely-Keresztúron 25-én, Udvarhelyen 26-án, Csíkszeredában 28, Gyergyó-Szent Miklóson 30-án, Seps-Szent-Györgyön és Kovásznán szeptember 2-án lesz a fiúk sorozása. Indításuk szeptember 20-ára van kitűzve részint 21-én, részint pedig 22-én érkeznek állomások helyére. Az eddig elhelyezett fiúk száma meghaladja az ezret.

— **Augusztusi éjszakák.** Olyan mostanában esténként az égboltozat, mintha a mennyország látatlanul angyalai a csillagokkal játszanának s azokkal hajgálóak egymást a véghetetlen kék mezőségen. A földi emberek pedig elandalogva gyönyörködnek a felhőtlen augusztusi estékben, amint a szilárd nyugalomban fénylő csillagok majd egyenként majd csoportosan elhagyják helyüket s villámgyorsasággal vágatnak a sötétségbe. És látva a csillagok hullását, sóhaj kél a szőlőindás kis falusi lugásokban, s ahány ábrándos leány és legény van, mind azt kérdi:

— Vajh' gondol-e ő is reám? . . .

Mert sajátságos, de úgy van, hogy a hulló csillagoknak minden nemzet népénél más a jelentőségük s más-más érzelmeket ébresztenek. Az angol nép Szent-Lőrincz tüzés könyveinek nevezi azokat, mert Szent-Lőrincz-napján legsűrűbb a csillaghullás. Gyöngéd szelidséggel mesél róluk a litváni népmonda, mely szerint Werpeya, az égi főnöke, az ember születésekor kezdi fölni életünk fonálát. E fonál csillagbáu végződik. Ha a halál az embert eléri: a fonál megszakad és csillagunk elhalványulva lehull. A mi néptünk, mely hullócsillagoknak nevezi ez égi tűneményt, megbatva azon édes bus benyomástól, mit ezek látása benne előidéz: a hullócsillagok megjelenését az emberi élet kisszerű eseményeivel igyekszik összekapcsolni. Majd szelid szűz elhunytát, majd a tisztítóhelyről menekült léleknek a mennybe való repülését véli bennük olvashatni. A legérdekesebb azonban az a kommentár, mit a magyar bojtár fűz a hullócsillagokhoz. Ő szerinte az Urísten a hullócsillagokat egyedül a magyar bojtár kedvéért teremtette. Ilyenkor augusztusban ugyanis kün tölti az éjszakákat a legelőn s bizony ritkán láthatu a rózsáját, ha nem volna hullócsillag. Fogja tehát magát a bojtár, s amikor a nyáj már összebujt, nekidől a fának és kiválaszt az égen egy csillagot. Nézi, nézi sokáig. Ha az a csillag aztán lehull, ez azt jelenti, hogy a faluban várja a rózsája, így adván tudomására, hogy jöhet. Ha nem hull le a csillag s ez nap-nap után ismétlődne, akkor hiútlon lett a bojtár babája. S míg a kutató bölcsék az augusztusi estéken a magányosan álló csillagtornyokból vizsgálgják az égi tűnemény okait, az ő csillaga hullásakor csacsira kap a bojtár s végigdöcögve a ronán, vigan dalolja a rég bojtáruótát!

Ne szomorkodj szőke számár,
Elmult a tél, itt van a nyár:
Hull a csillag, mint a zápor,
Gyi te csacsi, gyi te Jávor —
Szaladjunk a rózsához!

Tudomásul!

Figyelmeztetem a t. közönséget, hogy ifj. Fejér Alajosnak semminemű hitelt ne nyujtsanak, minthogy először kiskoru, másodsor pedig teljesen vagyontalan. Érette sem én, sem anyja felelősséget nem vállal.

Gyulafehérvárt, 1898. aug. 23.

Id. Fejér Alajos.

C S A R N O K.

Az utolsó Robinson.

London, 1898. augusztus.

Egy kalandok után vágyakozó francia fiatal ember nem elégedvén meg a kontinensen élvezhető csendes otthonnal, a tengerek mérhetetlenségében keresi a boldogulást s a gyors meggazdagodást. Hajóra ül s a keletindiai tengerekre hajózik, hol a gyöngyöket tartalmazó kagylókat halászzsák. Am közbe jő egy rettenetes vihar, mely a kintlevő bárkákat halászaikkal együtt hullámsírba temeti s a gőzösön maradt fiatal francia — Jules de Rougemont, Bruno nevezetű kutyájával az indiai tenger egyik lakatlan szigetére vetődik. Ott oly kalandokban lesz része, hogy elhomályosítja Robinsont, Gullivert vagy Jules Verne hőseit.

Az élethől merített viszontagságokat most reprodukálja az angol „World“, melyből izleltől a következőket soroljuk elő: A maréknyi sziget, melyre hűstünk kivetődik, alig egy pár négyzetkilométernyi terület. Az első napokban szükséges élelmiszerek nem ejtik hűsüket zavarba, mert hajója, a Weiland csak egy puska-kecsényre jutott zátonyra a tengerben, melyből primitív szerkezetű tutajon vizet, lisztet s konzerveket hozt át magának. Ott talál saját biztonságára szolgáló toma-

hawkot, ijjal, nyilakkal, katlant, vitorlavásznat, köteleket s Guiníának sajátos tüzelőfáját, mely láng nélkül csak parázs alakjában ég, de roppant tartós tüzet szolgáltat.

Dehát nagy nehézségbe kerül tüzet gyújtani, mert a hajón talált gyújtókat a víz érte, hasznavehetetlenné váltak, nem maradt tehát más hátra, mint-hogy tomahawkját addig surolta a sziget kovakövéhez, míg az a kívánt szikrát nyújtotta. A meglevő tüzet Rougemont, akárcsak az ókor Vestái, két és fél évi szigeten tartózkodása alatt elaludni nem hagyta. Fája elég akadt. A Weihland hajón éppen a becses guinai tüzelőlőből egész hajórakományt talált s hogy lakészetét gyarapítsa, naponta reggelenként bejárta a tengerpartot, hogy mentől nagyobb hullámverte fakotradékok gyűjtöb össze. Persze az nagy részben hajótörésekből állott, de hát ő csak úgy égette, akár közönséges olfa lett volna.

A mai élelmiszerét illette, egy napig sem koplalt. Vadászata s halászata az ő s kutyája számára elégséges élelemmül láttá el s jól táplálkozott volna még akkor is, ha zátonyra jutott hajója elég ennyivalóval nem lett volna ellátva. A sziget pelikánjai egyébiránt megtették neki azt a szívességet, hogy helyette is halásztak. E madarak ugyanis, ha csőrük közé kaptak egy-egy halat, kiemelték a vízből s nagy lödítással partra dobták; hűsünk, ki ott lesekedett nyomukba — ott terem s összeszedi madarai zsákmányát. — Rougemont nem hiába francia, fajának leleményességét egyesíti magában s az ivóvíz kérdése sem hozza zavarba. Homokkőből valóságos szűrőt váj magának s a tenger vizét ezen eresztí át, melyet utalat nélkül élvezhet.

Dehát unalmában gazdasági munkára is adja magát. Porul járt hajója roncsán buzát talál, azt használja vetőmag gyanánt. Néhány megölt óriási teknősbéka-kának teknője a buzához, abba homok, iszap s agyagföld keverékből jó termőföldet tölt, a vetőmagot bele veti s naponta teknősbéka-vérrel öntözi buzaágyait. Nemsokára majd egy félholdnyi ilyen teknősbéka teknőjéből álló buzaágyai vannak, melyekben veteménye oly csodálatos vegetációt mutat, hogy átlagban évenként három aratást végez.

Emberünk házat is épített magának. A Weihland fedélzetén összehalmozott drága kagylókat szigetére cipeli s a partoldalba vájt oduját azzal béleli ki magának. Tekintve, hogy kagylóiban drága gyöngyök is foglaltattak, oly viskót alkotott magának, melynek drágasága bármely metropolis palotájával ért volna fel. Látjuk tehát, hogy hűsünknek mindene megvolt, a mi az ugynevezett „megélhetésre“ szükséges, csupán a magányra utalt embernek egy átka bántotta: az unalom majd megölte. Ezt elűzendő, napról-napra valami új szórakozást talált ki magának. Persze nem igen válogathatott, jó volt tehát minden, a mi éppen eszébe jutott. Elővette az óriási teknősbékákat s szelidíteni kezdte őket, ráült teknőjökre s azon lovagolva járta be új tartózkodása helyét, az osztrigahejakból csinált magának naptárt, napórát. S hogy változtassa szórakozását, az üres hordókon eldobolva füttyöző mellett a Marsseillaise-t. Boldogságát főleg az fokozta, hogy beszélhetett — kutyájával, társalogott a nélkül, hogy törődjék vele, érti-e a néma állat, nem-e?

Elmondja Brunojának balsorsát, családja történetét, fenhangon olvassa el előtte az Évangéliumot, nem lévén más könyve, mint az Új testamentum; ha pedig megunja a felolvasást, predikációt tart állatjának, melyben az emberek gonoszságát s az Isten mindenhatóságát dicsőíti. Dacára annak — beszélte hallgatóinak — hogy kutyájával társalogva, eszméit fejzegette ki, úgy vette észre, hogy agyveleje hibban meg — az örület környékezi.

Egyedüli támogatója a remény volt. Szigete közepére zászlónak szolgáló vitorlavásznat aggatott ki s nap-nap után, reggelenként sóvár tekintettel bámult bele a végtelen tengerfelületre, nem lát-e valahol közeledő hajót, mely rettenetes helyzetéből kimentse.

— Nap nap után, hét hét után, hónapról hónapra bámultam az elvesző mindenségbe s a mindennap megújuló csalódás napról-napra érzékenyebb sebet ejtett szívemen.

Egy napon a szerencsétlen nagy tengeri hajót vett észre: hadihajó volt, mely angol lobogó alatt uszott tova. De hát a hajó legénysége nem vette észre kétségbeesett taglejtésekkel kísért jeladásait s tovább folytatta útját.

Két borzasztó magányban eltöltött év után sikerült csak Robinsonunknak fogságából szabadulnia.

„Egy reggel, beszélte, óriási viharra ébredtem, azt hittem, partha vájt odumát söpri el a förgőget. A szél vagy 3—4 napig dühöngött. Egy délután Bruno herobant a tanyára s dühös ugatással, bozzám döngölözve hívni látszott engem ki lé. Követtem a tengerpartra hűsöges kutyámat. A tenger még mindig erősen haborgott s sötét felbők borították. Megerőltettem látó idegeimet, de nem tudtam a távolból mit sem megkülönböztetni.

Végre hosszas szemlélődés után valami fekete, hosszukás testet láttam a tenger felületén bimbálódzni, mely mindinkább közeledett a part felé. Sóbálványomra meredve álltam a parton s szívdobogva vártam a következőket, de felindulásom csakhamar rémületté változott, midőn észre vettem, hogy a félénk közeledő test csónak, melyben vagy egy tucat indiánus üldögel mozduatlannul.“ — A bajtörött további elbeszélése nyomán tudjuk meg, hogy az indiánok partra kötnek, emberünket magukkal viszik s köztük él vagy 30 esztendő, míg végre egy amerikai hajó jár a vidéken, felszedi emberünket, Londonba hozza, hol most az egész művelt nyugaton beszéd tárgy a bátor francia, ki emberfeletti nélkülözések árán fizette meg ifjúkori ábrándjait.

Nyílttér.

Selyemdamaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes. **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, **mintákat pedig postafordultával** küldenek. **Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Sz- 29263—98 II.

125 1—1.

Pályázati hirdetmény.

A csákyai körjegyzőséghez tartozó Diód és Csáky községekben az egyenes adó leszámolás vált szükségessé.

Ezen munkát teljesítő 2 frt 50 kr, esetleg 3 frt. napidíjban s a szabályszerű fuvar illetményekben részesül, más részről az egyenes adó könyvelés és kezelésben való jártasság kimutatása kívántatik meg.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkát teljesítésére vállalkozni akarnak, hogy kellően felszerelt s 50 kros bélyeggel ellátott pályázati kérésüket legkésőbb folyó évi október hó 1-ig alól irt kir. pénzügyigazgatósághoz adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

M. kir. pénzügyigazgatóság
Nagy-Enyed, 1898. Augusztus 20-án.

Tóth,
pénzügyigazgató.

ad 358—1898 szám. bir. végr.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közli, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósa 1650/1893 polg. számu végzése által Alsómarosváradjai Glük Adolf végrehajtó javára Borsómezői Kukuján Ilie és Elisavetha ellen 333 frt 26 kr. tőke, ennek 1897 év november hó 7-ik napjától számítandó 8% kamatai és egyéb törvényes járuléai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság V/23—1898 lefoglalt és 344 frt 50 kr-ra becsült többféle fehérneműek, házi bútörök, 4 darab vasabranesos hordó, 1 léczes török-buza kas és 1 fasertésőből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a V-148/4 1898 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínen vagyis Borsómező községben alperesek Kukuján Ilie

és Elisavetha lakásuknál leendő eszközzésére **1898. ik év augusztus hó 29-ik** napjának délelőtti 10 órája njből határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy azér intett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel külföldben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1898-ik év augusztus 13-ik napján.

Csi a Lázár kir. bírósági végrehajtó.

THE PREMIER

CYC LE Co. LTD.

(Hillmann, Herbert és Cooper.)

Egyedüli raktár Gyulafehérvár és vidéke részére
Jäger Tamásnál
Gyulafehérvárt.

Fáj Önnek a foga?

Ha igen, úgy vegyen azonnal

BENCSIK-féle FOGCSEPPET,

mely a legkinosabb fogfájást is röktön beszünteti.

Egy kis üveg ára 25 kr.

Kapható: Benesik Lajos gyógyszerárában Szeged.
Továbbá Góth Gyula urnál Gyulafehérvár.

Szivattyúkat Tűzfecskendőket

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra
kéz-, járgány s erőhajtásra,

városi, községi, gazdasági és gyári
tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket utcái öntöző-kocsikat, sárkaparókat készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYAR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCIÚT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Nyomatott. Papp Györgynél püs. lyc. Gyulafehérvárt.